

Programma voor Toetsing en Afsluiting

VWO 4

2017-2018

Inhoud

Voorwoord	3
Commissie van Beroep Eindexamen	3
Examinatoren VWO-4.....	4
Overzicht van praktische opdrachten en toetsen	5
Toetsen en praktische opdrachten	6
Schoolexamens en herkansingen M3/H4/V4/V5:.....	6
Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen	7
Godsdienst/Levensbeschouwing.....	9
Nederlands	9
Latijnse Taal en Cultuur (LTC)	10
Griekse Taal en Cultuur (GTC)	10
Griekse en/of Latijnse taal en cultuur	10
Frans.....	11
Engels.....	13
Maatschappijleer	14
Social Studies (TTO)	15
Geschiedenis	16
Aardrijkskunde.....	16
Wiskunde D	16
Natuurkunde	17
Biologie.....	17
Culturele en kunstzinnige vorming (Vwo).....	19
Kunst (Beeldende Vorming)	20
Kunst (Muziek).....	21
Bewegingsonderwijs.....	22
Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB).....	23

Voorwoord

Beste leerling,

Welkom in vwo 4. In vwo 4, 5 en 6 werk je aan je examendossier.

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) kun je vinden met welke toetsen en opdrachten je dit jaar te maken krijgt, welke daarvan meetellen voor je eindexamen en welke alleen meetellen voor je overgang naar vwo 5.

Je mag dit jaar één examentoets herkansen. Kies die zorgvuldig in overleg met je mentor.

Veel succes toegewenst.

Commissie van Beroep Eindexamen

(zie voor de volledige tekst het examenreglement)

De commissie bestaat uit vijf personen, te weten:

- a. de voorzitter van de commissie, een externe deskundige die geen werknemer is of lid van het bevoegd gezag;
- b. een van de teamleiders, die niet direct betrokken is bij het afnemen van eindexamens, tevens secretaris van de commissie;
- c. twee examinatoren werkzaam in de sector van waaruit het (de) bezwa(a)r(en) is/zijn ingediend;
- d. een lid uit de geleding van ouders van (oud)leerlingen.

Alle leden worden aangezocht door de sector MAVO-HAVO-VWO.

Correspondentie dient gericht te worden aan:

Commissie van Beroep Eindexamen
p/a Centrale Administratie V.C.O.W.
Postbus 541
4330 AM Middelburg

Examinatoren VWO-4

Voorzitter van het examen: mw. I.A.K. Kuijpers, directeur

Secretaris van het examen: L.J.C. Rozendaal

Vak	Examinatoren
Godsdienst/Levensbeschouwing	mw. S. Hollebrandse mw. J.L. de Visser-van Saane
Nederlands	R. Jansen mw. J. de Visser-Davidse Mw. A.C.M.X. de Jong-Vos
Latijn	Mw.C.D.M. Zoeter-Cogneaux
Grieks	mw. A.W. van Duijn
Klassieke culturele vorming	Mw.M.A. Bosselaar
Frans	mw. W.S. Bronzwaer-Smorenburg
Duits	mw. I. v/d Wege-Hofman
Engels/IB	mw. I.M. Jacobs mw. W. Martijn-Hulsteijn mw. J.M.H. Weber
Geschiedenis	J.J. de Witte
Aardrijkskunde	N. Brinkhuis D.J. de Zeeuw
Maatschappijleer/Social Studies	L.J.A.V. Vandezande
Wiskunde A	L. Bernouw
Wiskunde B	A.J. Eikelboom P.A.C. Wisse
Wiskunde D	L. Bernouw
Natuurkunde	R.J. Meier mw. A.M. de Witte
Biologie	C.A. de Jong Mw. H. Bouma
Economie	S. Huisson
Management en organisatie	P. de Bruijne J.C. Goossens
Culturele en kunstzinnige vorming	mw. H. Zijderveld mw. J. Pootjes
Kunst	mw. H. Zijderveld A.de Wolf
Bewegingsonderwijs	mw. C.S.E. van Aller S.J. Koets

Overzicht van praktische opdrachten en toetsen

	Periode 1			P&T-week 1			Periode 2			P&T-week 2			Periode 3			P&T-week 3			Periode 4			P&T-week 4			som			
lb										T	513	20%							PO	523	20%							40%
ne																T	513	7%										7%
Ltc																						T	513	10%				10%
gtc																						T	513	10%				10%
Gltc*										PO	513	20%																20%
ma				T	513	25%				T	523	25%				T	533	25%	PO	543	25%							100%
socst										T	513	20%				T	523	20%	M	533	30%	PO	543	30%				100%
gs																T	513	10%										10%
ak																						T	513	25%				25%
wd																						T	513	10%				10%
na													PO	513	10%													10%
bi							PO	513	10%																T	523	15%	25%
m&o																									T	513	20%	20%
ckv	PO	513	10%				PO	523	10%				PO	533	10%				PO	543	10%							40%
bv																T	513	10%	PO	523	10%	T	533	15%				35%
mu							PO	513	10%										PO	523	10%	T	533	15%				35%

*dit eindresultaat wordt, na afronding van het vak GLTC opgenomen in kolom 573 van LTC en/of GTC

Toetsen en praktische opdrachten

Toetsen worden afgenomen in een programma- & toetsweek (P&T week), praktische opdrachten veelal in een periode. Hieronder vind je een overzicht wanneer de periodes zijn en wanneer de programma- & toetsweken dit schooljaar plaatsvinden. In een enkel geval zal, i.v.m. het grote aantal toetsen, de toetsperiode meer dagen beslaan dan de genoemde programma- & toetsweek.

Schoolexamens en herkansingen M3/H4/V4/V5:

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Lessen	Wo 30 aug. t/m Vr 27 okt. 2017	Ma 16 nov. 2017 t/m Vr 12 jan, 2018	Ma 22 jan. t/m Vr 23 mrt. 2018	Ma 3 apr. t/m Vr. 15 juni 2018
Schoolexamens	Ma 30 okt. t/m Vr 3 nov. 2017 (m.u.v. H4 en V5)	Ma 15 t/m Vr 19 jan. 2018	Ma 26 mrt. t/m Do 29 mrt. 2018 (reservedata: Do 22 mrt. en Vr 23 mrt.)	Ma 18 juni t/m Vr 22 juni 2018
Cijfers schoolexamens gepubliceerd	Ma 20 nov. 2017; 8.20 uur	Di 29 jan 2018; 8.20 uur	Wo 4 apr. 2018; 8.20 uur	Di 26 juni 2018; 8.20 uur
Herkansing M3	Ma 4 dec. 2017 7 ^e en 8 ^e uur	Di 13 feb. 2018, 7 ^e en 8 ^e uur	Di 10 april 2018	
Herkansing M3, H4, V4, V5	Di 3 juli 2018			
Cijfers herkansing gepubliceerd	Vr 6 juli 2018			

Leerlingen H4/V4/V5 hebben recht op één herkansing van een gemaakt schoolexamen. Leerlingen M3 hebben een herkansing na iedere periode.

Alle behaalde resultaten maken deel uit van het schoolexamendossier, maar zullen, met uitzondering van het (laatste) herkansingsresultaat ook als cijfer op het rapport meetellen van M3/H4/V4/V5 tenzij anders aangegeven.

Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen

Voor het MAVO, HAVO en VWO-examen.

Lees het onderstaande nauwkeurig en handel ernaar!

1. Fietsen altijd in de fietsenstalling.
2. De tijden van de examenzittingen, met de lokaliteiten vind je tijdig op website en/of ELO.
3. Je moet **een kwartier voor de aanvang** van het schoolexamen **aanwezig** zijn.
4. Art. 19, lid 5 van het Examenreglement CSW luidt: "Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert al zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt".
5. Bij ieder vak is een basispakket hulpmiddelen toegestaan. Zorg dat je dat altijd bij je hebt.
 - schrijfmateriaal;
 - tekenpotlood;
 - blauw en rood kleurpotlood;
 - liniaal met millimeterverdeling;
 - passer;
 - geometrische driehoek;
 - vlakgum;
 - eenvoudige rekenmachine (geen grafische rekenmachine).
 - een eendelig verklarend woordenboek Nederlands gebruikt worden;
 (Waarschuwing: De betekenis van een vakterm, voortvloeiend uit het examenprogramma, kan in een examenvak anders zijn dan in een algemeen woordenboek. De kandidaat wordt geacht de betekenis te kennen die geldt binnen het vak, en kan zich niet beroepen op een afwijkende of meer algemene omschrijving in het woordenboek.)
6. Het is verboden andere dan in punt 5 genoemde hulpmiddelen en boeken/tassen in het examenlokaal te brengen.
7. Niet inleveren van je werk betekent een definitieve afwijzing.
8. Bij ziekte of andere onverhoopte afwezigheid onmiddellijk bericht geven aan de afdelingsleider.
9. Over de inhoud van het examen mogen geen mededelingen worden gedaan.
10. Het gebruik van Tipp-Ex is niet toegestaan. Je mag niet met potlood schrijven (behalve bij het tekenen van grafieken).
11. Niet van je plaats komen. Om papier vraag je door je hand op te steken. De docent komt dan naar je toe. Op dezelfde wijze vraag je om een gang naar het toilet. Een van de docenten begeleidt je voor zover betamelijk.
12. Het is niet toegestaan voor het officiële einde van de zitting opgaven mee te nemen de zaal uit. Deponeer de opgaven met je naam erop in een bak. Na de zitting ophalen is wel toegestaan.
13. Laatste kwartier rust. Niemand mag de zaal dan nog verlaten.
14. Al het gemaakte werk invouwen in dubbel vel. Als het werk eenmaal is ingeleverd, kunnen er geen aanvullingen worden geaccepteerd.
15. Op alle in te leveren bladen: naam, ex.nr., vakdocent.

Aanvullende regels m.b.t. hulpmiddelen z.o.z.

16. Bij onderstaande vakken is bovendien nodig (**alle hulpmiddelen zelf meenemen, tenzij anders vermeld**):

Nederlands:

Een eendelig verklarend woordenboek (zie ook punt 5 hierboven)
Voorbeeld briefsjabloon Nederlands (*alleen VMBO*)

Engels, Frans, Duits:

Een woordenboek Vreemde taal – Nederlands en ook
een woordenboek Nederlands - Vreemde taal.
Beiden in één band, maar ook in afzonderlijke delen is toegestaan.
Bij het vak *Engels* is een woordenboek Engels-Engels toegestaan **in plaats van** een
woordenboek Engels-Nederlands.
Niet toegestaan: een elektronisch woordenboek of een leespen*
* Tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verleend.

Latijn, Grieks:

Een woordenboek en een grammaticaoverzicht (in het woordenboek of los) zonder
voorbeeldzinnen en toelichting op het gebied van synthaxis.

Wiskunde:

Windroos (*alleen VMBO*)
Roosterpapier in cm²
Grafische rekenmachine* (*HAVO en VWO*)

Nask 1 en Nask 2 (VMBO): BINAS vmbo gt 2^e editie
Natuurkunde, Scheikunde en Biologie (HAVO en VWO):
BINAS, 6^e druk**

Aardrijkskunde (HAVO en VWO):

Grote Bosatlas, 55^e druk, inclusief aanvullend katern (HAVO en VWO)

ZORG VOOR EXTRA BATTERIJEN!!

* De grafische rekenmachine moet in examenstand staan, dan wel dient het geheugen te zijn
gewist door een 'reset' van de gehele machine.

** Het is niet toegestaan aantekeningen in Binas te maken, uitgezonderd zijn de in opdracht
van de docent aangebrachte correcties in de tabellen. Verder is het plakken van
onbeschreven tabs toegestaan.

Godsdienst/Levensbeschouwing

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	ZIN IN ZIN, levensbeschouwing en ethiek voor de tweede fase, Hoofdstuk 2 Wie is de mens? + paper 'Natuurwetenschap en geloof'. Hoofdstuk 3 Inleiding ethiek
Duur:	60 minuten
Datum:	In P & T week 2
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Het onderzoeken waar en op welke wijze er in het thema Reclame (hoofdstuk 9), in het thema Genetische manipulatie (hoofdstuk 6) of in het thema Euthanasie (hoofdstuk 7) bij mensen, zinvragen/levensvragen te vinden zijn, met als uitgangspunt 'ZIN IN ZIN' de hoofdstukken 1 t/m 3, 6, 7 en 9. Deze opdracht wordt in groepsverband uitgevoerd.
Datum:	Afronding in periode 4
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523

Nederlands

Domein E: Literatuur

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Literatuurgeschiedenis module literatuurgeschiedenis V4 Getoetst worden kennis, inzicht en vaardigheden over de theorie <ul style="list-style-type: none"> • Voorgeschiedenis en middeleeuwen • Zestiende en zeventiende eeuw • Twee gelezen werken
Werkwijze:	Schriftelijke toets. Er mag bij deze toets geen woordenboek gebruikt worden.
Duur:	90 minuten.
Datum:	In activiteitenweek 3
Weging:	7%
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. Puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Latijnse Taal en Cultuur (LTC)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	'Pallas', deel 1 en 2: vormleer en syntaxis 1. De verbuiging van het zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden en van de voornaamwoorden. 2. De vervoeging van het werkwoord, voor zover dat in Pallas wordt behandeld. Het gebruik van: - de naamvallen - het pronomen relativum - de infinitivus - het participium - de coniunctivus - de genitivus absolutus
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van Griekse teksten uit Pallas 2 vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Griekse grammatica.

Griekse Taal en Cultuur (GTC)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	'Argo' : vormleer en syntaxis De tot dan behandeld grammatica
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van Griekse teksten uit Argo vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Griekse grammatica.

Griekse en/of Latijnse taal en cultuur

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Een eigen onderzoek naar een aspect van de klassieke cultuur en de receptie daarvan, als voorbereiding op de excursie naar Amsterdam. Het onderzoek vindt zijn neerslag in een werkstuk, dat uitgangspunt is voor een presentatie op locatie.
Periode:	In P&T-week 2
Weging:	onderdeel 1 : 20%
Kolom:	513*
Beoordelingscriteria:	Bij de beoordeling van het werkstuk telt het verslag één keer en de presentatie op locatie twee keer.
Opmerking	Het gemiddelde van de drie onderdelen cultuur (onderdeel 1 in VWO4 en onderdeel 2 en 3 in VWO5) telt mee voor 10% van het eindcijfer GTC of LTC in VWO6

*dit eindresultaat wordt, na afronding van het vak GLTC in VWO 5 opgenomen in kolom 573 van LTC en/of GTC

Frans

Literatuur	
Handelingsdeel	Zelfstandig lezen
Stofomschrijving:	1 boek van E.E. Schmitt
Verwerking:	Verslag
Inleverdata:	Periode 3
Beoordelingsaspecten:	De opdrachten per boek dienen een reflectie te zijn van het zelfstandig doornemen van het betreffende werk en als voldoende te zijn aangemerkt.
Beoordeling:	Het verslag dient voldoende te worden afgerond

Taaltaak	
Leesvaardigheid/literatuur	
Stofomschrijving:	Twee series van door de docent geselecteerd materiaal. Dit materiaal wordt geselecteerd uit "Actualités" en korte verhalen en/of gedichten
Verwerking:	taakbladen
Inleverdata:	De eerste serie wordt aangeboden in periode 2. De tweede serie wordt aangeboden in periode 3.
Beoordelingsaspecten:	Schriftelijke toets
Beoordeling:	De taakbladen dienen voldoende te worden afgerond

Taaltaak	
luistervaardigheid	
Stofomschrijving:	De leerlingen dienen tweemaal een Franse film te bekijken.
Verwerking:	De leerlingen doen tijdens de luisteroefening verschillende opdrachten en vullen een taakblad in.
Inleverdata:	Periode 2 1 taakblad Franse film (met NL ondertiteling) Periode 3 1 taakblad Franse film (met NL ondertiteling)
Beoordelingscriteria:	Uit de taakbladen moet blijken dat de leerling de bekeken films begrepen heeft.
Beoordeling:	De taakbladen dienen voldoende te worden afgerond

Duits

Taalportfolio:

In V4 wordt een begin gemaakt met de samenstelling van een taalportfolio. Dat is een dossier dat proeven (taaltaken) bevat van vaardigheden, gerelateerd aan het Europees Referentie Kader. (De sectie Duits maakt een keuze uit het aanbod). Aan het eind van het cursusjaar V4 wordt de inhoud van het portfolio becijferd. Het cijfer telt mee voor het tweede rapport.

De taaltaken worden in één bestand aangeleverd (via de ELO), voorzien van titelblad met in ieder geval je naam, klas en docent. Alle drie taaltaken, dus ook de inhoud van de boekpresentatie moeten in het verslag.

Taaltaken

I	
Stofomschrijving:	Zoek twee teksten uit van <u>tenminste</u> 1 A4, al dan niet van internet, met bijvoorbeeld als thema mode, sport of muziek. Schrijf van deze twee teksten een samenvatting in het Nederlands van een half A4. Geen letterlijke vertaling geven, maar een samenvatting! Voeg de teksten toe aan je bestand en vermeld duidelijk de bron!
II	
Stofomschrijving:	Kijk naar een Duitstalig tv-programma (of via internet); bijvoorbeeld een informatief sportprogramma of naar een documentaire, en stel over het programma 10 vragen op van algemene aard in het Duits en geef natuurlijk ook antwoord hierop (in het Duits). Vermeld duidelijk de bronnen, hoe laat, welke zender enz.
III	
Stofomschrijving: *	Lees een boek van de literatuurlijst VWO-bovenbouw en schrijf naar aanleiding van een hoofdstuk of fragment uit het boek een scenario in het Duits van minimaal 2 A4tjes. Het scenario presenteer je ook in de klas tijdens je boekpresentatie. (Tijdens de boekpresentatie zelf komen ook andere onderdelen aan bod, zoals aangegeven wordt door de docent). Dus taaltaak III is alleen het scenario dat je schrijft samen met een klasgenoot, en alleen het scenario voeg je toe aan het taalportfolio.
Datum:	Periode 3
Weging:	Het gemiddelde van taaltaak I, II en III telt 2x mee voor het laatste rapport.

In V4 worden dus twee titels gelezen van de bovenbouwlijst, in totaal minimaal 3 punten. Deze boeken worden getoetst (boektoets in periode 1 en boekpresentatie in periode 3) en tellen mee voor het rapport. De 2 gelezen boeken komen ook ter sprake in het afsluitende gesprek tijdens het mondeling examen in VWO6.

* In totaal te lezen boeken in de bovenbouw:

V4	2 boeken	(1+2 puntboek)
V5	2 boeken	(2+3 puntboek)
V6	2 boeken	(3+3 puntboek)

Engels**Taaltaken
Literatuur**

Reading:	
<i>Stofomschrijving:</i>	3 boeken ter voorbereiding op een mondeling. De (niet verkorte) boeken dienen in oorspronkelijk Engels geschreven te zijn; elk boek bevat minimaal 150 pagina's en per schrijver mag 1 boek gelezen worden. Vrij gekozen boeken dienen vooraf goedgekeurd te worden door de docent. Een van deze boeken kan een klassikaal gelezen werk zijn.
<i>Inleverdata:</i>	boek 1: direct na de herfstvakantie boek 2: direct na de kerstvakantie boek 3: direct na de voorjaarsvakantie
<i>Toetsing:</i>	Verwerkingsopdrachten/toetsen worden klassikaal gemaakt.
<i>Beoordelingscriteria:</i>	Voldoende/onvoldoende
<i>Beoordeling:</i>	De boeken dienen als basis voor een cijfer spreekvaardigheid tijdens een presentatie.

Maatschappijleer

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': hoofdstuk 1: Over burgerschap en sociale problemen hoofdstuk 2: De grote ontwikkelingen hoofdstuk 3: Waarden en belangen hoofdstuk 4: De linkse en rechtse stromingen paragrafen 1 en 2 hoofdstuk 5: De middenstromingen paragrafen 1, 2 en 3
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': Hoofdstuk 4: De linkse en rechtse stromingen paragraaf 3 en appendix terrorisme Hoofdstuk 5: De middenstromingen paragrafen 4 en 5 en appendix populisme hoofdstuk 6: De Nederlandse pluriforme samenleving
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': hoofdstuk 7: De Nederlandse rechtsstaat hoofdstuk 8: Nederlandse parlementaire democratie/stelsel en structuur hoofdstuk 9: Nederlandse parlementaire democratie/beleid en cultuur hoofdstuk 10: De Nederlandse verzorgingsstaat
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	De praktische opdracht bestaat uit een groepsopdracht, waarbij de leerlingen onderzoek doen naar een sociaal-maatschappelijk vraagstuk. De leerlingen zullen tijdig schriftelijk instructies krijgen over de opdracht en de eisen die eraan gesteld worden.
Presentatievorm:	schriftelijk verslag + presentatie voor de klas
Datum:	In periode 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens een beoordelingsmatrix die van tevoren aan de leerlingen wordt uitgereikt.

Social Studies (TTO)

The Curriculum for Social Studies contains four topics:

- a. The Rule of Law
- b. Parliamentary Democracy
- c. The Pluralist Society
- d. The Welfare State

Assignments and tests will cover these four topics

A. assignments: (543)

1. Group assignment on human rights: give a workshop (10%)
2. Group assignment : make a film on a political party (10 %)
3. Group assignment : make a paper on the refugee question (10%)

B. Tests

Two theoretical written tests (P&T 2 +3; 513+523) weighting each 20%. Based upon the content of your syllabi.

- Test 1 : rule of law and parliamentary democracy
 Test 2: parliamentary democracy and pluralist society

C. Paper combined with oral test (533 30%)

1. Individual paper on “ the Welfare State” (15%)
2. oral test on paper (15%)

The project will take place in the last period of the school year.

Geschiedenis

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	SV Handboek historisch overzicht: Hoofdstuk 1, 2 en 3. SV Activiteitenboek: Hoofdstuk: 1, 2 en 3. Kenmerkende aspecten van de tijdvakken 1 t/m 4.
Duur:	60 minuten
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	vastgelegd in antwoordmodel en puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Aardrijkskunde

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Tekstboek en Werkboek BuitenLand VWO-4 Bestuderen: - Hfst 1: par 7,8,9,10: wereldvoedselvraagstuk - Hfst 2: par 7,8,9,10,11,12: klimaatvraagstuk - Hfst 4: Wateroverlast - Daarbij behorende werkboekopdrachten - Aanvullend lesmateriaal
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513

Wiskunde D

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte VWO D deel 1 H1 Combinatoriek H2 Discrete wiskunde H3 Kansrekening H4 Matrices
Duur:	100 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximum aantal te behalen punten per vraag vermeld. Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Natuurkunde

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	PULSAR 3e editie natuurkunde 4 vwo leerboek hoofdstuk 5 Aan de hand van de stof van hoofdstuk 5 maak je een eindopdracht. Het is een groepsopdracht
Presentatie:	Schriftelijk verslag
Duur:	Periode 3
Datum:	In overleg te bepalen
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Deze worden voorafgaande aan de praktische opdracht bekend gemaakt.

Biologie

1. Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Het doel van deze praktische opdracht is het uitvoeren van een gedragsobservatie van twee diersoorten tijdens een excursie naar Blijdorp (Rotterdam) en van deze observatie een schriftelijk verslag te maken (eventueel kan deze opdracht ook "thuis" worden uitgevoerd, tijdens de excursie dag wordt dan gewerkt aan een andere opdracht, de inleverdatum blijft dezelfde).
Presentatievorm	schriftelijk verslag
Datum:	De waarnemingen in Blijdorp (Rotterdam) worden uitgevoerd tijdens een excursie in P&T week 1
Inleverdatum:	3 weken na de excursie: november 2017
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Het verslag wordt beoordeeld volgens een van te voren bekend gemaakt beoordelingsformulier.

2. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nectar Biologie vwo bovenbouw deel 1 Hoofdstuk 1 Gedrag Hoofdstuk 2 Soorten en Populaties Hoofdstuk 3 Ecosystemen Hoofdstuk 4 Cel en Leven Hoofdstuk 5 Onderzoek Hoofdstuk 6 Voortplanting Hoofdstuk 7 Erfelijkheid Hoofdstuk 8 Evolutie
Wijze van toetsen:	De toets zal open en gesloten vragen bevatten.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	De criteria zullen voorafgaand aan de toets bekend gemaakt worden

Management & Organisatie

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p>Management&Organisatie in Balans, VWO Theorieboek 1, Van Vlimmeren, 7e druk, 2013, hoofdstuk 1 t/m 4 en 10 t/m 16.</p> <p>Alle aantekeningen, stencils en (oefen)opgaven die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn geweest.</p> <p>Aan de orde komen (onderdelen uit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisbegrippen; - rekenvaardigheden; - beginselen van het boekhouden; - basisbeginselen spreadsheets; - berekeningen met enkelvoudige en samengestelde interest; - rechtsvormen; - eigen vermogen; - vreemd vermogen op korte en lange termijn; - vermogensmarkten.
Duur:	120 minuten
Datum:	juni 2018, P&T-week 4
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	
Beoordelingscriteria:	Er wordt een voorlopige puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets vastgesteld.

Culturele en kunstzinnige vorming (Vwo)

Culturele Kunstzinnige Vorming, CKV, is een verplicht examenvak.

Het cijfer maakt deel uit van het combinatiecijfer, dat meetelt in de slaag-zak regeling.

De rode draad in CKV is het stimuleren van een creatieve en onderzoekende houding van de leerling.

Van de VWO leerling wordt verwacht dat hij naast het gebruik van kunsttheoretische en/of cultuurhistorische kennis, deze kennis ook kritisch kan analyseren en contextualiseren.

Eindtermen: verkennen, verbreden, verdiepen en verbinden.

Verplicht: 3 DISCAPS, 2 kleine onderzoekjes. Het proces moet gedocumenteerd worden in een Kunstdossier.

Blok 1	
Omschrijving Stofomschrijving	Domein A: Verkennen; Kunstautobiografie; Domein B: Verbreden Kunstautobiografie maken, als onderdeel van het Kunstdossier(-cijfer). Binnen de discipline Beeldend ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren. Focus op dimensies. Hoofdstukken uit de methode Contrast, Introductie CKV
Duur	8 weken
Weging	10%
Herkansbaar	Ja, opdrachten uitgevoerd bij discipline Beeldend
Kolom	513
Beoordelingscriteria	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Blok 2	
Omschrijving Stofomschrijving	Domein B: Verbreden; Domein C: Verdiepen; kleine onderzoeksopdracht 1 Binnen discipline Dans/Theater ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren. Focus op dimensies. Hoofdstukken uit de methode Contrast, vaardigheden voor het doen van onderzoek
Duur	8 weken
Weging	10%
Herkansbaar	Ja, kleine onderzoeksopdracht
Kolom	523
Beoordelingscriteria	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Blok 3	
Omschrijving Stofomschrijving	Domein B: Verbreden; Domein C: Verdiepen; kleine onderzoeksopdracht 2 Binnen discipline Architectuur ervaringen opdoen, opdrachten uitvoeren en een presentatie houden. Focus op dimensies. Hoofdstukken uit de methode Contrast
Duur	8 weken
Weging	10%
Herkansbaar	nee
Kolom	533
Beoordelingscriteria	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Blok 4	
Omschrijving Stofomschrijving	Domein B: Verbreden; Domein C: Verdiepen Binnen discipline Architectuur ervaringen opdoen, opdrachten uitvoeren. Focus op dimensies. Kunstdossier bijwerken.
Duur	8 weken Inleverdatum Kunstdossier 1 ^e week van juni
Weging	10%
Herkansbaar	nee
Kolom	543
Beoordelingscriteria	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Kunst (Beeldende Vorming)

KUNST BEELDEND

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUB introductie	
Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Beeldend
Presentatievorm	Drie werkstukken, waarbij een verslag gedaan wordt in het kunstdagboek
Inleverdatum:	November 2017
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB/KUA onderzoeksoopdracht	
Stofomschrijving:	Avant Garde & Geometrie
Presentatievorm	Beeldend onderzoek naar een kunststroming uit de eerste helft van de 20 ^e eeuw.
Inleverdatum:	Februari 2018
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB/KUA vaktheorie	
Stofomschrijving:	Beeldelementen
Presentatievorm	Onderwerpen worden aangegeven in een reader. Vorm, compositie, kleur, licht, ruimte, materiaal, techniek
Duur:	90 min
Datum:	P&T-week 3
Kolom:	513
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB opdracht	
Stofomschrijving:	Avant Garde
Presentatievorm	Drie werkstukken, naar aanleiding van een kunststroming uit de eerste helft van de 20 e eeuw, waarvan verslag wordt gedaan in het kunstdagboek
Datum:	juni 2018
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUA Theorie schriftelijke toets Kunst en Cultuurhistorie	
Stofomschrijving:	De Bespiegeling, hoofdstuk 2 en 3 Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Duur:	90 minuten
Datum:	P&T-week 4
Weging:	15 % van het schoolexamen
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

Kunst (Muziek)

PRAKTIJK:

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUM introductie	
Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Muziek
Presentatievorm	Hernieuwde kennismaking met de muzikale componenten melodiek, samenklank, beweging, articulatie, dynamiek, klankkleur en structuur
Inleverdatum:	November 2017
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Cover, bewerking, citaat Onderzoek naar gelijkenissen tussen muziekstukken
Datum:	Januari 2018
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Musiceren	
Stofomschrijving:	Zingen, spelen, improviseren melodisch, ritmisch, voorbereid, a vue individueel, collectief
Datum:	april 2018
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUA Theorie schriftelijke toets Kunst en Cultuurhistorie	
Stofomschrijving:	De Bespiegeling, hoofdstuk 2 en 3 Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Duur:	90 minuten
Datum:	P&T-week 4
Weging:	15 % van het schoolexamen
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

Bewegingsonderwijs

Handelingsdeel:

De leerlingen hebben deelgenomen aan de volgende activiteiten:

Spel:

Basketbal

Rugby

Voetbal

Korfbal

Softbal

Tsjoekbal

Volleybal

Hockey

Badminton

Turnen:

Trampoline/tumbling

Minitrampoline springen

Trapeze zwaaien

Ringen zwaaien

Schommelactiviteiten

Atletiek:

Verskillende loopvormen

Speerwerpen

Discuswerpen

Kogelstoten

Zelfverdediging:

Scheren

Judo

Bewegen op muziek:

Dansvormen gebaseerd op jazzdans, aerobics en ritme en bewegen

Circusachtige activiteiten:

Vormen van balanceren en jongleren

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)

Handelingsdeel

In vwo 4, 5 en 6 moet de leerling zich oriënteren op geschikte vervolgopleidingen door LOB-activiteiten te ondernemen. LOB staat voor Loopbaan Oriëntatie en –begeleiding. Voor de LOB-activiteiten is een totale studielast van 40 sbu verplicht binnen het vrije deel. Er wordt gebruik gemaakt van de methode Qompas. Daarin worden activiteiten beschreven die zelfstandig of in samenwerking met de mentor en de decaan worden uitgevoerd. Een aantal activiteiten is verplicht, ook zijn er activiteiten die gekozen kunnen worden. Het doel van de opdrachten is dat er een duidelijk beeld ontstaat van de vervolgopleiding(-en) die het beste past (passen) bij de leerling, van de beroepen die met die opleiding(en) uitgeoefend kunnen worden en welke vaardigheden en persoonlijke eigenschappen daarvoor nodig zijn. De resultaten van de activiteiten worden opgeslagen in de bewaarmap van Qompas.

4 VWO: Oriënteren en verkennen.

Je kunt een persoonlijk profiel van jezelf geven. Wat kan ik, wat wil ik, wie ben ik inzake studie en beroep. Dit is stap 1 t/m 3 van Qompas.